

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 21.3.2005 62. vuosikerta Numero 1 Sivu 11

Ei mullistuksia yksivuotisessa raiheinässä

Antti Hannukkala ja Mika Isolanti, MTT

Yksivuotisen raiheinän lajikkeisiin ei tule kovin suuria muutoksia. Viime vuosikymmenellä lajikkeet uusiutuivat lähes täysin, joten nyt vietetään väli vuosia.

Italian- ja westervoldinraiheinä ovat yksivuotisen raiheinän Suomessa viljellyt muodot. Italianraiheinä on kaksivuotinen kasvi, mutta se ei talvehdi meillä. Kasvi on lehtevä sekä muodostaa vähän korsia ja röyhyjä kasvukauden aikana. Niinpä sadon laatu ei muutukaan kasvukauden aikana kovin nopeasti.

Yksivuotinen westervoldinraiheinä sen sijaan kasvattaa runsaasti korsia ja röyhyjä. Sadon laatu huononee nopeasti kasvuston vanhetessa. Nopean alkukehityksen takia se on ollut pohjoisessa satoisampi kuin italianraiheinä. Viime vuosina uudet lajikkeet ovat kuroneet eroa umpeen. Kasvutapa ja -rytmi aiheuttavat sen, että westervoldinraiheinä ei maistu eläimille yhtä hyvin kuin italianraiheinä. Sadon käyttötarkoitus on otettava huomioon, kun valitaan raiheinää.

Yksivuotisen raiheinän kuiva-ainepitoisuus on tyypillisesti alhainen, mutta sulavuus ja valkuaispitoisuus ovat usein kehitysasteeseen nähden korkeita. Lajikkeiden laatuominaisuuksissa on yleensä vähän eroja.

Raiheinää eläimille

Laidun- ja niittoruokinnassa yksivuotiset raiheinät ovat parhaimmillaan joko puhdaskasvustoina tai seoksena vihantaviljan kanssa. Niistä saadaan satoa vielä myöhään syksyllä, jolloin monivuotisten nurmien kasvu on tyrehtynyt. Alhainen kuiva-ainepitoisuus haittaa molempien tyyppien käyttöä säilörehuna. Puristenestettä muodostuu runsaasti ja säilöntätappiot voivat olla huomattavia.

Vihantavilja lisää varsinkin ensimmäistä satoa ja pitää osaltaan rikkakasveja kurissa. Tämä on hyvä muistaa italianraiheinän kanssa, sillä se kehittyy aluksi hitaasti ja rikat voivat aiheuttaa ongelmia. Yksivuotista raiheinää ei kannata käyttää nurmen perustamisessa tai sen suojakasvina sellaisilla alueilla, joilla esiintyy runsaasti talvituhosieniä

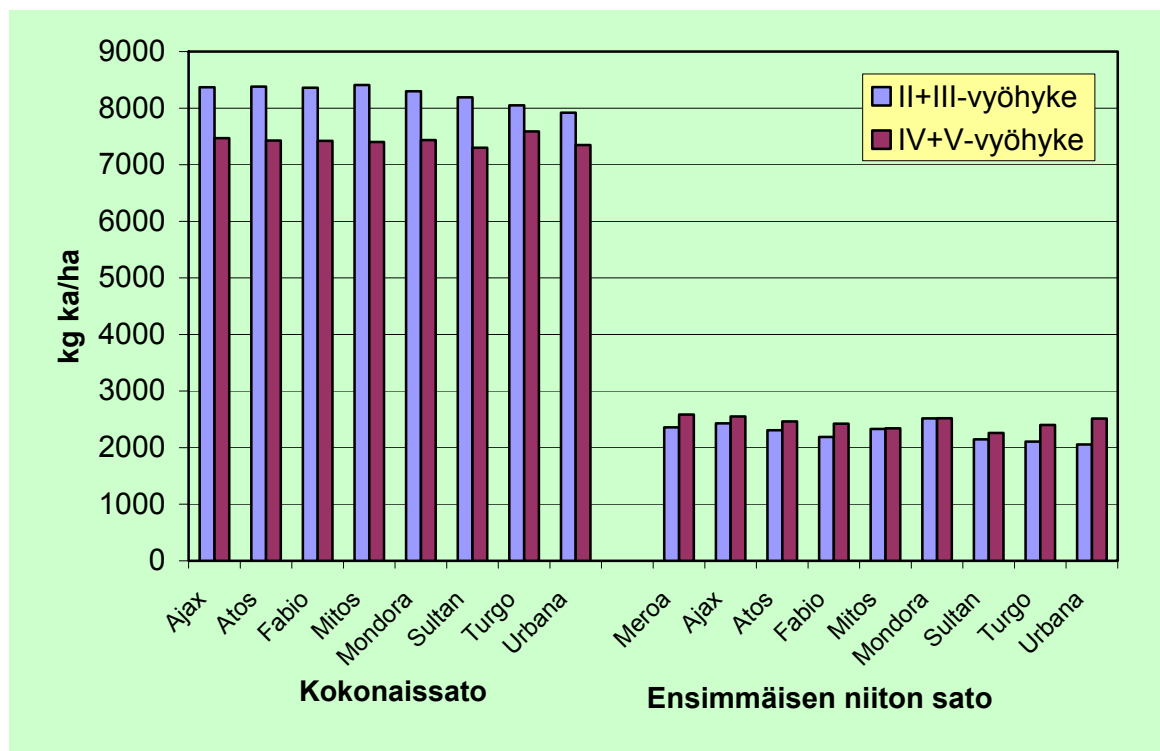
Etelä-Suomen savimailla yksivuotinen raiheinä kärsii helposti kuivuudesta. Siksi sadot voivat jäädä pieniksi. Viljelyalueeksi suositellaankin Keski- ja Pohjois-Suomea.

Sadot vertailussa

Pitkään kokeissa olleista lajikkeista pohjoisessa satoisin on ollut Meroa. Silti Mitosta, Ajaxia tai Mondoraa ei kannata väheksyä. Westevoldinraiheinälajikkeet ovat olleet melkoisen tasaväkisiä: Lemnos hieman satoisampi kuin Avance ja Agraco, varsinkin ensimmäisessä niitossa.

Viljelyvyöhykkeiden 2 ja 3 tuloksissa sekä italian- että westervoldinraiheinien erot kokonaissadoissa ovat olleet hyvin pieniä, lukuun ottamatta vanhaa Pollanumia, joka on selvästi heikkosatoisempi kuin muut. Toreron sato oli Keski-Suomessa hieman parempi kuin muilla lajikkeilla. Italianraiheinälajike Ajax erottuu hieman muista nopean alkukehityksensä ansiosta.

Lisätietoja: antti.hannukkala@mtt.fi
puh. (016) 331 1634

Italianraiheinän kokonais- ja ensimmäisen niiton sato II-III- ja IV-V-ryöhykkeillä virallisissa lajikekokeissa 1989-2004.